

7-SINF
O'ZBEKISTON TARIXI
(A2: 51 soat, A2+: 68 soat)

(o'quv yilining birinchi yarim yilligida bir soat, ikkinchi yarim yilligida ikki soat o'qitiladi)

I bob. O'RTA ASRLARDA YERGA EGALIK QILISH
MUNOSABATLARINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHI
(A2: 8 soat, A2+: 9 soat)

1-mavzu: Ijtimoiy iqtisodiy o'zgarishlar. (A2, A2+: 1 soat)

Qadimgi Turon. Yirik sug'orish tarmoqlarining qazib chiqarilishi. Yerga egalik qilishning yangi shaklining qaror topishi va uning rivojlanishi. Qishloq jamoasining dehqon va unga qaram kadivar, koranda tabaqalarga ajralishi.

2-mavzu: Ilk o'rta asrlarda. Xorazm. Xioniyalar. Kidariy davlatlari. (A2, A2+: 1 soat)

Xorazm davlati. Ko'chmanchi chorvador, xioniy va kidariylarining kirib kelishi. Xioniyalar. Kidariy. Davlat hududi, geografik joylashuvi, davlat boshqaruvi. Aholining mashg'ulotlari.

3-mavzu: Eftallar davlati. Eftallar davrida ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot. (A2, A2+: 1 soat)

Eftallar davlatining tashkil topishi, hududi, geografik joylashuvi, davlat boshqaruvi, inqirozinining sabablari. Aholining mashg'ulotlari. Aholining ho'jalik hayoti. Yer egaligi. Savdo va pul mumomalasi, til va madadaniy aloqalar.

4-mavzu: O'rta Osiyo xalqlari Turk xoqonligi davrida. (A2, A2+: 1 soat)

Turk xoqonligining tashkil topishi, kengayishi, hududi. Turk xoqonligining boshqaruvi. Xoqonlikning bo'linishi. Xoqonlikning ijtimoiy-iqtisodiy hayoti.

5-mavzu: G'arbiy Turk xoqonligi. (A2, A2+: 1 soat)

G'arbiy Turk xoqonligining hududi, davlat boshqaruvi, tudunlar, yabg'ular, teginlar faoliyati. Ijtimoiy-iqtisodiy hayot.

6-mavzu: Mahalliy hokimliklarning tashkil topishi. (A2, A2+: 1 soat)

So'g'd ixshidlari, Tohariston yabg'ulari, Choch tudunlari, Iloq dehqonlari, Farg'ona ixshidlari boshqargan davlatlar. Boshqaruv ma'muriyati, shaharlar me'morchiligi.

7-mavzu: VI-VII asrlarda madaniy hayot. (A2, A2+: 1 soat)

Yozuv va savod. Diniy e'tiqod. Shaharlar. Musiqa va san'at.

Takrorlash. (A2, A2+: 1 soat)

Manbalar bilan ishslash. (A2+: 1 soat)

II bob. ARAB XALIFALIGI DAVRIDA MOVAROUNNAHR
(A2: 5 soat, A2+: 7 soat)

8-mavzu: Movarounnahrda arab xalifaligining o'rnatilishi. (A2, A2+: 1 soat)

Movarounnahr hududi, geografik joylashuvi. G'arbiy Turk xoqonligining tugatilishi. Movarounnahr hududini arablar tomonidan zabit etilishi.

Arablar davrida o'l kamizda mavjud bo'lgan yerga egalik shakllari.

9-mavzu: Movarounnahrda islom dinining yoyilishi. (A2, A2+: 1 soat)

Islom dinini qabul qilgan aholiga imtiyozlarning berilishi. Jizya, zakot, xiroj, ushr soliqlarning joriy etilishi.

10-mavzu: Halifalikka qarshi xalq noroziligi. (A2, A2+: 1 soat)

Xalifa Umar ibn Abdulazizning yerli xalqlar bilan kelishish siyosati. G‘urak va Divashtich harakatlari. “Oq kiyimlilar” qo‘zg‘oloni, uning oqibatlari.

11-mavzu: Abbosiylar davrida Xuroson va Movarounnahr. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Ummaviylar siyosatiga qarshi noroziliklarning vujudga kelishi. Abu Muslim. Abbosiylar davrida Xuroson va Movarounnahrda ijtimoiy-iqtisodiy hayot.

Aholining mashg‘ulotlari. Abbosiylar davrida Movarounnahrning boshqaruvi usullari. Ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar.

Takrorlash. (A2, A2+: 1 soat)**Manbalar bilan ishlash. (A2+: 1 soat)**

III bob. MOVAROUNNAHRDA MUSTAQIL DAVLATLARNING TASHKIL TOPISHI **(A2: 16 soat, A2+: 19 soat)**

12-mavzu: Mustaqil davlatlarning shakllana boshlashi. (A2, A2+: 1 soat)

Xalifalikning zaiflashuvi. Mahalliy hukmdorlarning mustaqil davlatchilikka intilishi.

13-mavzu: Qorluqlar, O‘g‘uzlar, Toxiriylar. (A2, A2+: 1 soat)

Qorluqlar, O‘g‘uzlar, Toxiriylar davlatlarining tashkil topishi.

14-mavzu: Somoniylar. (A2, A2+: 1 soat)

Ismoil Somoni, Movarounnahr va Xurosonning yagona davlatga birlashtirilishi. Davlat boshqaruvi tizimi, islom dini rivoji.

15-mavzu: Somoniylar davrida ijtimoiy-iqtisodiy hayot. (A2, A2+: 1 soat)

Somoniylarning ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy ahvoli. Xo‘jalik hayoti. Ichki va tashqi savdo. Somoniylar sulolasining inqirozi. Yer egaligining shakllari. Somoniylar davlatining inqirozi.

16-mavzu: G‘aznaviylar. (A2, A2+: 1 soat)

G‘aznaviylar davlati. Mahmud va Mas‘ud G‘aznaviylar davrida g‘aznaviylar davlati. Davlat boshqaruvi, ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar. Diniy munosabatlar.

17-mavzu: Qoraxoniylar. (A2, A2+: 1 soat)

Qoraxoniylar davlatining Movarounnahrga hujumi. Davlatning ikkiga bo‘linishi. Saljuqiylar davlati. Davlat boshqaruvi. Diniy munosabatlar. Qoraxitoylarning Movarounnahrga hujumi.

18-mavzu: Xorazm davlati va uning yuksalishi. (A2, A2+: 1 soat)

Xorazmshohlar davlatining tashkil topishi. Davlat hududining kengayishi. Ijtimoiy-iqtisodiy munosabat. Yer egaligi. “Iqto”ning kengayishi. Savdo-sotiq, hunarmandchilikning rivojlanishi.

19-20-mavzu: Xorazmshoh va Chingizzon munosabatlari. (A2, A2+: 1 soat)

Xorazm davlatining ichki va tashqi siyosati. Elchilik va diplomatik munosabatlar. Ichki ziddiyatlarning kuchayishi. O‘tror voqeasi.

21-mavzu: Muhammad Xorazmshohning mamlakat mudofasiga oid tadbirlari va uning oqibati. (A2, A2+: 1 soat)

Xorazmshohning qo'shin tuzilishi. Chingizzon bochiqniga qarshi mudofaa rejasи. O'tror qamali. Buxoro fojeasi. Samarcand ostonasidagi janglar. Urganch qamali. Temur Malik jasorati. Najimiddin Kubro jasorati.

22-mavzu: Jaloliddin Manguberdining Xorazm taxtiga o'tirishi. (A2, A2+: 1 soat)

Jaloliddinning taxt vorisi etib tayinlanishi. Jalollidning Chingizzon qo'shiniga qarshi tadbirlari va dastlabki g'alabalar. Parvon jangi. Sind daryosi bo'yidagi jang.

23-mavzu: Jaloliddin Manguberdi mohir sarkarda. (A2, A2+: 1 soat)

Hindiston Shimoliy g'arbida Jaloliddin davlatining tashkil topishi. Eron va Kavkazdagи g'alabalar. Ichki ziddiyatlar. Jaloliddin Manguberdining fojiali halok bo'lishi.

24-mavzu: Jaloliddin Manguberdi – Vatan qahramoni. (A2, A2+: 1 soat)

Mustaqillik yillarda Jaloliddin Manguberdi nomining tiklanishi. Jaloliddin Manguberdi ordeni ta'sis etilishi. Tarixiy-badiiy asarlarda Jaloliddin Manguberdi obrazining yaratilishi.

25-mavzu: Chig'atoy ulusining tashkil topishi. (A2, A2+: 1 soat)

Mamlakatning siyosiy va iqtisodiy ahvoli. Mo'g'ullarga qarshi xalq harakatlari. Chig'atoy ulusining tashkil topishi, undagi ijtimoiy, iqtisodiy va siyosiy vaziyat.

26-mavzu: Ijtimoiy-iqtisodiy va madaniy hayot. (A2, A2+: 1 soat)

Mas'udbekning pul islohotlari. Kebekxon va uning islohotlari. Iqtisodiy hayotning jonlanishi.

27-mavzu: Etnik jarayonlar va o'zbek xalqining shakllanishi. (A2, A2+: 1 soat)

Mintaqada xalqlarning shakllanishi. O'zbek xalqining shakllanishi.

Takrorlash. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Manbalar bilan ishlash. (A2+: 2 soat)

**IV bob. AJDODLARIMIZNING ILMIY MEROsi ABADIYATGA
DAXLDOR MA'NAViY XAZINA
(A2: 5 soat, A2+: 8 soat)**

28-mavzu: Movarounnahr va Xorazmning madaniy hayoti (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

O'l kamizda aniq va tabiiy fanlarning rivoji. Muso Xorazmiy, Ahmad Farg'oniy, Abu Nasr Farobi, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinolarning ilmiy merosi zamona viy ilm-fan rivojida tutgan o'rni. "Bayt ul hikma".

29-mavzu: Adabiyot. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Turkiy tildagi adabiy meros. Mahmud Zamashshariy, Mahmud Qoshg'ariy, Yusuf Xos Hojib, Ahmad Yughnakiy ijodi.

30-mavzu: Diniy bilimlarning rivojlanishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Imom Buxoriy, Abu Mansur Moturidiy, Burxoniddin Marg'inoniy, Abduxoliq G'ijduvoniy, Ahmad Yassaviy. Najmiddin Kubro faoliyati.

31-mavzu: Me'morchilik, san'at va musiqa. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Xalq amaliy san'ati. Musiqa asboblari. Shashmaqomga asos bo'lgan maqomlarning shakllanishi. Me'morchilik san'ati, Xattotlik, naqqoshlik, o'ymakorlik,

Takrorlash. (A2, A2+: 1 soat)

Manbalar bilan ishlash. (A2+: 1 soat)

Nazorat ishi. (A2, A2+: 1 soat)

V bob. AMIR TEMUR VA TEMURIYLAR DAVRI TARIXI

(A1: 9 soat, A2+: 12 soat)

32-mavzu: XIV asrning o'rtalarida Movarounnahrda ijtimoiy-siyosiy vaziyat. (A2, A2+: 1 soat)

Mamlakatdagi bo'linishlar. Siyosiy vaziyat. Mamlakat aholisining turmush tarzi. Amir Husayin va Amir Temur munosabatlari. Loy jangi. Samarqand sarbadorlari.

33-mavzu: Amir Temur – markazlashgan davlat asoschisi. (A2, A2+: 1 soat)

Amir Temurning hokimiyat tepasiga kelishi. Amir Temurning mamlakatni birlashtirish yo'lidagi harakatlari. Mustahkam qo'shining tashkil topishi.

34-mavzu: Amir Temur sultanatining tashkil topishi. (A2, A2+: 1 soat)

Davlat boshqaruvi, Davlat chegaralari. Amir Temur sultanatining ma'muriy va harbiy tuzilishi. Temurning harbiy yurishlari. Suyurg'ol yerlar. Amir Temur "Temur tuzuklari".

35-mavzu: Amir Temurning tashqi siyosati. (A2, A2+: 1 soat)

Sharq va G'arb mamlakatlari bilan munosabatlar. Elchilik va diplomatik aloqalarning yo'lga qo'yilishi. Buyuk ipak yo'lida savdo munosabatlarining rivojlanishi.

36-mavzu: Amir Temurning jahon tarixida tutgan o'rni. (A2, A2+: 1 soat)

Amir Temurning Vatanimiz va jahon tarixida tutgan o'rni. Amir Temur jahon va milliy tarixchilarning e'tirofida. Mustaqillik yillarida Amir Temur xotirasining tiklanishi.

37-mavzu: Temuriylar davridagi siyosiy jarayonlar. (A2, A2+: 1 soat)

Taxt uchun kurashlar va uning oqibatlari. Shohrux hokimiyatining qaror topishi.

38-mavzu: Mirzo Ulug'bekning hukmronligi davrida Movarounnahr. (A2, A2+: 1 soat)

Movarounnahr va Xuroson. Ulug'bekning harbiy yurishlari. Davlat boshqaruvi. Ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlar. Ichki va tashqi siyosat.

39-mavzu: Temuriylar sultanatining inqirozga yuz tutishi. (A2, A2+: 1 soat)

Siyosiy parokandalik. Temuriy shahzodalar o'rtasida hokimiyat uchun kurash.

40-mavzu: Ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot va bunyodkorlik. (A2, A2+: 1 soat)

Shaharsozlik, hunarmandchilik, savdo. Sug'orish va qishloq ho'jaligi, yer munosabatlari, soliq turlari.

Manbalar bilan ishlash. (A2+: 2 soat)

**VI bob. XIV-XV ASRDA FAN VA MADANIYATNING ZAMONAVIY
SIVILIZATSIYA RIVOJIDAGI ROLI VA AHAMIYATI**
(A2: 7 soat A2+: 9 soat)

41-mavzu: Ta’lim tizimi. (A2, A2+: 1 soat)

Majburiy ta’limning joriy etilishi. Boshlang‘ich ta’lim, madrasasi umumiy, madrasai oliya kabi uzluksiz ta’lim tizimining tashkil etilishi.

42-mavzu: Aniq fanlarning rivojlanishi. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Matematika va astranomiya fanlarining rivojida Mirzo Ulug‘bek, Qozizoda Rumiy, G‘iyosiddin Jamshid Koshiy, Muhammad Ali Qushchi, Muhammad Xavofiylarning ilmiy merosi, ularning zamonaviy sivilizatsiya rivojidagi o‘rni.

43-mavzu: Adabiyot. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Lutfiy, Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiy, Mirxon, Xondamirlarning o‘lkamiz tarixini yaratilishidagi o‘rni. Jahon jamoatchiligi tomonidan adiblarimiz va tarixchilarimiz ilmiy merosining e’tirof etilishi.

44-mavzu: Tasviriy san’at. (A2, A2+: 1 soat)

Tasviriy san’at, kitob san’ati, Kamolliddin Behzod ijodi, uning o‘zga xosligi.

Takrorlash. (A2: 1 soat, A2+: 2 soat)

Manbalar bilan ishlash. (A2+: 1 soat)

Nazorat ishi. (1 soat)